

Bir yandan, insan, kabullenemezi saklayan siste orada bir piyasa, burada bir Türkiye, şurada bir devlet görmemizi sağlayan ve kendisine ekonomi bilimi denilen kırık bastonla kalır. Diğer yandan ise, Türkiye'nin göstergelerine ve hadiselerine bakıp bakıp da, hükmettiğini düşündüğü iktisadi kurallılıkları bulmaya çalışması beyhude kalır.

Elmanın nasıl olup da yere düştüğünü daha önce anlamamış olanı bir düşünelim. «Anlamadığımı anlatacağım,» derken neyi anlatacağını ifade ediyor olabilir? Örneğin, «Anlamıyorum,» dediğinde anlamadığını anlatmış olur; yani, anlamama durumudur anlatacağı: Bir durum saptaması. Buna ek olarak, sadece «elma yere düştü,» dediğinde de anlamadığını anlatmış olur: Yani, anlayamadığı yaşantıdır anlatacağı. Son olarak, «meyva zaman içinde olgunlaşıp ağırlaşır ve yerçekimi yüzünden, belli bir ağırlığa ulaştığı anda dalı onu taşımaz ve yere düşer,» dediğinde de anlamadığını anlatmış olur: Yani yaşantının nedeni ya da ereği ile ilgili olarak bulunduğu düşünülen kurallılıktır anlatacağı. Durum, yaşantı ya da kurallılık olabilir anlatacağı.

Bir durum olarak anlamamayı karmaşıklaştıran biri yaşantı diğeri kurallılıkla ilgili iki olasılık bulunur. Bastonu koluna takıp, gezintiye çıkmış bir beyefendinin hikayesi vardır. Aniden sis bastırmış. Burnunun ucunu bile göremiyormuş. Bastonuyla yoklaya yoklaya yürümeye karar vermiş. Ancak ne tarafa bastonu bastırmaya kalksa baston boşlukta kalıyormuş. Beyefendi dört tarafının çukurla çevrili olduğu sonucuna varmış. Ancak dört tarafının nasıl olup da çukur ile çevrili olduğunu anlayamamış. Sis kalkınca düzgün bir yolda olduğunu, ancak bastonunun kırık olduğunu farketmiş. Bu durumda «anlayamadığı yaşantı», yani dört tarafındaki çukur, aslında yok. Bu biçimde yaşantının bir yanılsama olması her anlayamama durumunda, durumu daha da karmaşıklaştıran bir olasılıktır.

Durumu karmaşıklaştıran diğer bir olasılık da aranan kurallılıkların bulunmaması durumudur. Beden dilinin değişik kültürlerde aldığı biçimleri inceleyen bir araştırmacı, birçok istemdişi tiki bulunan birini incelerken bir türlü anlayamaz, çünkü bulunduğunu düşündüğü kurallılıklar yoktur.

Anlayamadığımı Anlatacağım.

Anlayamadığım, Türkiye Ekonomisi. Sözümüz ekonomi olduğunda, yani söz olan ekonomik modelleme, ekonomik araştırma, ekonomik inceleme ya da ekonomik tez ise, «Türkiye Ekonomisi» yerine özetle «Türkiye» diyebiliriz. Anlanamayan Türkiye olduğunda anlamama durumunu karmaşıklaştıran her iki olasılık da olasılık olmaktan çıkıp durum oluyor. Bir yandan, insan, kabullenemezi saklayan siste orada bir piyasa, burada bir Türkiye, şurada bir devlet görmemizi sağlayan ve kendisine ekonomi bilimi denilen kırık bastonla kalır. Diğer yandan ise, Türkiye'nin göstergelerine ve hadiselerine bakıp bakıp da, hükmettiğini düşündüğü iktisadi kurallılıkları bulmaya çalışması beyhude kalır. Sonuçta ortalık binbir meşakkatle, olmayan kurallılıkları olmayanda arayıp duran ekonomistlerle dolar.

Türkali Mah., Beşiktaş